

2024-09-18

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Utökade möjligheter till registerkontroller för Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och myndigheterna inom Sveriges Domstolar

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (nämnden) har anmodats att yttra sig över innehållet i rubricerad promemoria och hemställningar.

Nämnden har granskat förslagen främst med utgångspunkt från sin uppgift att ur ett rättssäkerhets- och integritetsskyddsperspektiv utöva tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet, och att – inom ramen för Registerkontrolldelegationens verksamhet – pröva frågor om utlämnande av uppgifter i ärenden om registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585). Med denna utgångspunkt har nämnden följande synpunkter.

Nämnden har stor förståelse för att fler verktyg behövs för att motverka infiltration hos myndigheterna i rättskedjan och att utdrag ur belastnings- och misstankeregister kan vara en viktig del av en bakgrundskontroll för sådana syften. Det rättfärdigar emellertid inte otillräckligt genomarbetade förslag där integritetsskyddsaspekterna inte belyses på det sätt som normalt görs.

Inledningsvis kan noteras att förslagen i promemorian ger ett antal myndigheter – Domstolsverket, samtliga allmänna domstolar och allmänna förvaltningsdomstolar, hyres- och arrendenämnder, Rättshjälpsmyndigheten, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten – obegränsad tillgång till uppgifter i belastningsregistret och tillgång till vissa uppgifter i misstanke- registret för anställningsändamål. Förslaget är att de ska ges tillgång till uppgifterna genom direktåtkomst. För Kriminalvårdens del innebär förslagen enbart en begränsad utvidgning av tillgången till sådana uppgifter.

Postadress

Box 22523, 104 22 Stockholm

Telefon

08-617 98 00

E-post

sakint@sakint.se

Organisationsnummer

202100-5703

Besöksadress

Norr Mälärstrand 6, Stockholm

Telefax

08-617 98 88

Webbplats

www.sakint.se

Bankgiro

782-4329

Nämnden kan konstatera att den remitterade promemorian inte uppfyller grundläggande krav på en lagstiftningsprodukt som inskränker grundlags-skyddade fri- och rättigheter. Promemorian har i stort sett ett ensidigt myndighetsperspektiv och berör integritetsaspekterna mycket ytligt utan någon egentlig bedömning. Den saknar genomgående nödvändiga analyser och bedömningar. När det gäller åklagarväsendet är den information som lämnas ytterst knapphändig och medger ingen egentlig analys.

Det remitterade underlaget saknar också samlade och utvecklade resonemang om proportionalitet – exempelvis om de syften som eftersträvas skulle kunna uppnås med mer begränsade utdrag – och om behovet av kompletterande sekretess- och personuppgiftsreglering hos de mottagande myndigheterna. De frågorna behöver analyseras och resonemangen behöver byggas ut för att ge en rättvisande bild av hur behoven och skyddsmekanismerna vägs mot varandra.

Det är vidare problematiskt att det inte alls diskuteras hur de remitterade förslagen förhåller sig till den befintliga ordningen med registerkontroller inom ramen för säkerhetsprövning. Vid sådana kontroller fyller Registerkontrolldelegationens prövning av vilka uppgifter som ska lämnas ut en viktig funktion för enskildas integritetsskydd. Delegationen bedömer också vilka uppgifter ur registren som kan vara relevanta för tjänsten eller uppdraget och som verksamhetsutövaren därför bör få kännedom om. De nu remitterade förslagen ger myndigheterna rätt till fler uppgifter om den enskilde ur exempelvis belastningsregistret än vad som i normalfallet skulle lämnas ut inom ramen för en säkerhetsprövning. Genom en sådan ordning uppstår en obalans i förhållande till den säkerhetsprövning som görs av den som ska delta i säkerhetskänslig verksamhet, dvs. verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet.

I avsaknad av ett tillräckligt underlag för att bedöma behovet och integritetsriskerna avstyrker nämnden förslagen.

Detta yttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden efter samråd med Registerkontrolldelegationen. I beslutet har Gunnel Lindberg (ordförande), Eva Melander Tell, Anti Avsan, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Anna Ekström, Matheus Enholm, Stephen Jerand, Jon Karlfeldt, Helene Odenjung och Per Schöldberg deltagit.

Föredragande har varit Jessica Öhlund Andersson.

Gunnel Lindberg